

Optimalisatie CNS behandeling door de apotheker

Invitational nefrovisie 7 mei 2019

DR. HARM GEERS, APOTHEKER
PROF. DR. MARCEL BOUVY, APOTHEKER

Complexe keten

Apotheker:
Nierfunctie bekend bij
slechts 15% van
risicopatiënten

Een voorbeeld uit de praktijk

Man, 80 jaar

Nierfunctie (eGFR in ml/min)					
1 juni 2018	23 augustus 2018	18 september 2018	20 september 2018	1 oktober 2018	15 december 2018
42	37	39	27	54	>90

Interventie apotheker 20 september – aanpassingen medicatie

Furosemide 1 x 40 mg	1 x 20 mg
Lisinopril 1 x 20 mg	1 x 10 mg
Metformine 2 g / dag	Gestopt
Sotalol 2 x 80 mg	1 x 80 mg
Apixaban 2 x 5 mg	2 x 2,5 mg

Medicatiebewaking o.b.v. nierfunctie

Rol apotheker: verbeteren nierveilig geneesmiddelengebruik + voorkomen achteruitgang CNS

Medicatiebewaking:

- Apotheker ziet toe op nierveilig geneesmiddelengebruik
 - Voorkomen geneesmiddelintoxicaties bij patiënten met CNS
 - Toezicht op veranderingen in nierfunctie (intercurrente ziekten, braken, hitte)
- Voorkomen verdere achteruitgang van CNS
 - Bevorderen juist geneesmiddelgebruik door patiënt
 - Informeren patiënt over gm die nierfunctie kunnen verslechteren tijdens intercurrente ziekten
 - Awareness patiënt en bevorderen zelfmanagement
- Randvoorwaarde: beschikbaarheid labwaarden
- Geneesmiddelenbeleid afhankelijk van labwaarden (nierfunctie)
- Ideale situatie: labwaarden worden automatisch in AIS ingelezen
 - Regionale verschillen (techniek, afspraken/gedrag)

Medicatiebewaking o.b.v. indicatie

Medicatiebewaking:

- Apotheker ziet toe op nierveilig geneesmiddelengebruik
 - Remmen progressie van CNS
 - Vb. Optimale dosering ACE-remmer of ARB verlaagt albuminurie en daarmee de progressie van CNS
- Randvoorwaarde: beschikbaarheid indicatie

Naast indicatie en nierfunctie, voor medicatiebewaking relevant:

- Beschikbaarheid Na en K → geautomatiseerd in AIS en apotheek schillen
 - MFB's nemen Na, K en nierfunctie mee (extra controle);
- Bij > 10 % afwijking van lichaamsgewicht, ook lengte en gewicht beschikbaar stellen;
- Verwijzing naar zelfzorggeneesmiddelen via apotheek
 - bv. risico nierstenen door vitamine C 1000 mg
 - NSAIDs
 - Etc.

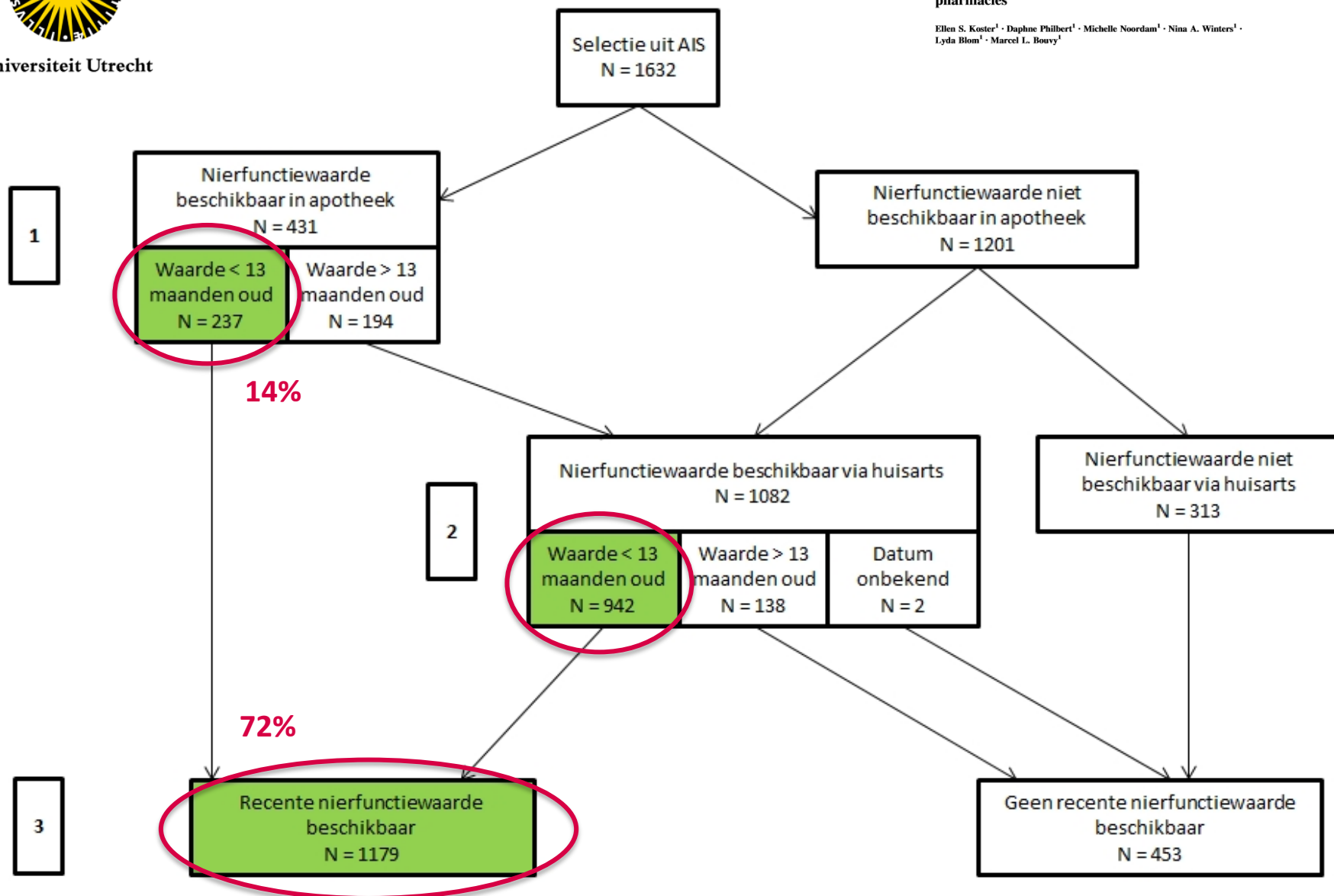
Universiteit Utrecht
UPPER

Zorginterventie Nierstichting - UPPER

Availability of information on renal function in Dutch community pharmacies

Ellen S. Koster¹ · Daphne Philbert¹ · Michelle Noordam¹ · Nina A. Winters¹ ·
Lydia Blom¹ · Marcel L. Bouvy¹

Doel zorginterventie

Universiteit Utrecht

- Nerveilig medicijngebruik bevorderen en uitwisselen van nierfunctiewaarden stimuleren
- Ontwikkelen en evalueren zorginterventie: Nier Check & Gesprek

Niercheck: risicostratificatie in AIS → zonodig opvragen nierfunctiewaarde en evaluatie van die waarde.

Niergesprek: farmacotherapeutische adviezen bij verminderde nierfunctie of POCT (of doorverwijzing) bij onbekende nierfunctie.

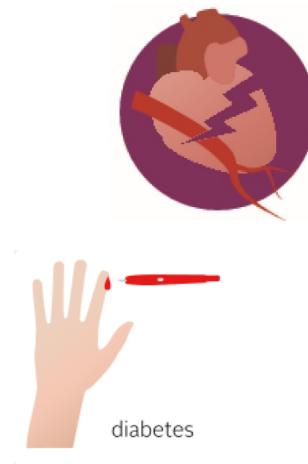
NIERSTICHTING
Leven gaat voor.

Zorginterventie: Niercheck

Stap 1: risicostratificatie uit AIS.

- Leeftijd: 65+
- Hoge bloeddruk
- DM
- HVZ

Stap 2: risicoverificatie bij HA.

- Laagrisico patiënten → geen actie, verdere monitoring
- Hoogrisico patiënten: geen (recente) nierfunctie of bekende nierfunctie waarbij follow-up noodzakelijk is

Zorginterventie: Niergesprek

- Stap 3: follow-up hoogrisicopatiënten
 - Medicatiebewaking: i.o.m. HA aanpassen (dosis of soort) medicijn, afstemmen verdere follow-up en terugkoppeling naar patiënt
 - Niergesprek: POCT of nierfunctiemeting via HA en adviezen over zelfzorgmiddelen (NSAID'S) en leefstijl (koorts, overgeven e.d.)

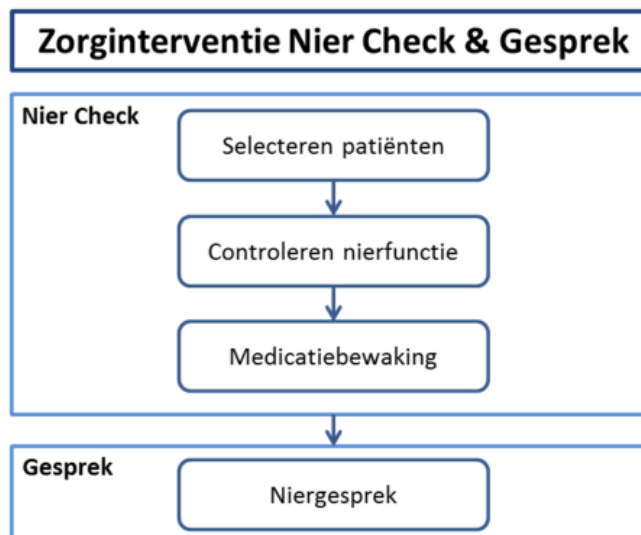

Toolkit Nier Check & Gesprek

Toolkit Nier Check & Gesprek

- > Tool 1: Selecteren Patiënten
- > Tool 2: Uitwisselen Nierfunctiewaarden
- > Tool 3: Medicatiebewaking Verminderde Nierfunctie
- > Tool 4: Het Niergesprek
- > Tool 5: Overzicht Nascholing

Hieronder ziet u een overzicht van de onderdelen van de zorginterventie. Aan de linkerkant op deze pagina staan de verschillende tools om de interventie uit te voeren.

Opzet project zorginterventie

Universiteit Utrecht

- Pilot fase in 3 openbare apotheken afgerond
- Setting: ruim 40 openbare apotheken gestart in verschillende regio's
- Duur: $\pm$ 1 maand per apotheek (themamaand niercheck)
- Deelname aan e-learning
- Bekijken materialen in toolbox
- Ondersteuning door onderzoeker en stagiair

Eerste resultaten – Nier Check

Universiteit Utrecht

- In 10 apotheken hele project afgerond
- Beschikbaarheid nierfunctie bij start: 55% (18 – 93%)
- Beschikbaarheid nierfunctie na afloop gestegen: 74% (28 – 93%)
- Met name stijging in apotheken waar bij start weinig gegevens beschikbaar waren
- Beschikbaarheid nierfunctiewaardes in apotheek nog niet optimaal

Eerste resultaten – Nier Gesprek

Universiteit Utrecht

- 80 nier gesprekken gevoerd door apothekers
- Ervaring apotheker positief
 - Relevant om uitleg te geven, patiënten weten vaak weinig
 - Meer inzicht gekregen in eigen populatie
 - Combinatie met medicatiereview
 - Niet alle patiënten hebben behoefte aan gesprek
 - Behoefte aan extra handvatten / scholing voor nier gesprek

NIERSTICHTING

Leven gaat voor.

Eerste resultaten – Nier Gesprek

Universiteit Utrecht

- Ervaring eerste patiënten (n=50) ook positief
- Gesprek duidelijk (92%) en nuttig (74%)
- Patiënten (67%) vinden het taak van apotheker om voorlichting te geven over goed geneesmiddelgebruik bij verminderde nierfunctie
- Bruikbaar advies gekregen (46%) en meer kennis over medicijngebruik en verminderde nierfunctie (38%)
 - Advies rondom OTC medicatie en lifestyle
 - Uitleg over goed gebruik geneesmiddelen

Conclusie & vervolg

Universiteit Utrecht

- Preventie chronische nierschade
- Gebruik zorginterventie stimuleert maken van afspraken in de zorgketen
 - Kan richtlijn implementatie bevorderen
- Bewustwording van nierveilig medicijngebruik
 - Patiënt, apotheker, voorschrijver
- Bredere implementatie zorginterventie

